

LA EPISTOLA UNIVERSAL DE SANTIAGO

YA'A KUU CARTA SANTIAGO JA NI CHAA-DE NUU TAKA ÑAYIVI KAKANDIJA

1 Máá-rí kúu Santiago, mozo Dios jíin Jító'o-yo Jesucristo. Te cháa-ri tutu yá'a nuu ñáyivi ndí'uxí uú tata Israel ja ní kajicha nuu-i. Ta'u-ro kúu.

Onde nuu Dios vai tu'un ndíchí

²Ñáni jíná'an-ró, ná kúsiñ xáan iní-ro te nú ñi chaq tiní nuu túndó'lo siki-ro. ³Chí a kájiní-ro já nú koto nchaq-i róo ndasa kákandíja-ró, yúan-na te kuiñi ñi'in-ró sá'a. ⁴Te ná kuiñi ñi'in-ró ndíta'an kivi, náva'a yija va'a téyíí-ró. Te ni ma kúu falta ni ñin nuu-ro. ⁵Te nú ndé ñin róo kúu falta ja koo ndíchí-ró, te kakan-ro núu Dios, te kuá'a-ya núu-ro, chí máá-yá, já'a kua'a-yá nuu táká ñáyivi, te tú kána jíin-yá nuu-í. ⁶Ko nú kakan-ro, te ná kándíja-ró, te ma káni síkí iní-ro. Chí cháa ja jáni síkí iní-de, nátu'un su'ma mar ja ndóna sá'a tachi, te yá'a yúan ndéché-chá kua'an-cha, súan kúu-de. ⁷Chaa yúan, ma káni iní-de ja ní'in-dé ñin ndatíñu nuu Jító'o-yo, ⁸chí máni nátu'u iní-de,

te ya'á yuán jáni iní-de. ⁹Ñin ñani yínúu, ná kúsiñ iní-de, chí kúñá'nu-de jíin-yá. ¹⁰Ko ñani kúká, ná kúsiñ iní-de ja ní ndusúchí-de nuu máá-yá. Chí nátu'un ita yuku, súan-ni naa-dé. ¹¹Chí nú ñi kana-ni ndikandii te ñi kuni'ní-ni, te ichi-ni yuku. Te jungava-ni ita, te naa-ní ja lúu káa. Suni súan-ni nda'va cháa kúká jíin táká tíñu sá'a-de.

Sikí já jito nchaq-i yóo

¹²Xáan ndatu koo cháa kéndoo ñi'in vasa ñi jito nchaq-i-de. Chí nú a ñi jatú'ún-yá-de, te ní'in-dé premio ja kúchaku-de, chí a ñi keyu'u Dios ja kuá'a-ya premio nuu ñáyivi maní jíin-yá. ¹³Te nú náké'é-i ñin cháa, te ma ká'an cháa-ún ja Dios náké'é-yá-de. Chí ma kúu naké'é-i Dios ja sá'a-ya tíñu ñáa, ni tú náké'é-yá ni ñin ñáyivi. ¹⁴Chí ñin cháa, nú kuáxán iní-de, yuán kúu ja skaní-ún iní-de te ñi'un-ún-de, súan náké'é-i-de jíin máá-de. ¹⁵Te tu'un kuáxán iní-de, nú a ñi yija, skáku kuachi. Te kuachi-ún, nú a

ni ja'nu, kuu chaa-ún sá'a. ¹⁶Ñáni máni, ma xndá'ú-ro máá-ró jíná'an-ró. ¹⁷Taká ja kúta'u-yo, ja lúu ja vá'a kúu, chi kii ichi ándví te kúun vai onde nuu máá Táa-yo, I'a xiin taká ndua luz. Te máá-yá, iin-ni ku'a stúun-ya, ni tú natu'u kuti iní-ya.

Kájini so'o-i te tú káskíkuu-i

¹⁸Chi ni kuu iní máá-yá, te ni nakaku-yó ní sá'a-ya jíin tú'un ndaa, náva'a kuu-yó natu'un se'e núu núu taká ñayivi-yá. ¹⁹Ñáni máni, ja yúan taká róó, yachi ná kúni so'o-ró, ko kuéé ka'an-ro, te kuéé kití iní-ro. ²⁰Chi tu'un kití iní iin chaa, tú jka tiñu ndaa Dios sá'a. ²¹Núsáa te ná sía-ro taká tiñu chá'an jíin taká tu'un ñáá ja ní kukútu-ro jíin. Te ná kóo vitá iní-ro, te kuatá'ú-ró tú'un ni tñin iní-ro, chi tu'un yúan kúu ja kúu nama róó jíná'an-ró. ²²Skíkuu-ró jíin tú'un máá-yá, náva'a ma kúni so'o sáni-ró. Chi nú túu, te xndá'ú-ro máá-ró. ²³Chi nú iin chaa, jíni so'o-de tu'un-ún, te tú skíkuu-de, chaa yúan kúu-de natu'un iin chaa ndé'é-de nuu-dé nuu espejo ndasa yúkú jíto-de. ²⁴Chi ndé'é-de nuu-dé, te nú kua'an-de, te náa-ní iní-de ndasa jíto-de. ²⁵Ko nú ndé chaa nándúkú víi-dé máá ley va'a, ley ja káka kuu ndicha-na-yo sá'a, te nú kukuu-de jíin, na tú jíni so'o sáni-de, ni ja náa iní-de, chi skíkuu-de tu'un ká'an, yúan-na te chindéé chítuu Dios tiñu sá'a-de. ²⁶Nú kándeé iin chaa ma'ñú-ró, te jáni iní-de ja bueno chíñú'ún-de Dios, te túu ja jíñú'ún yáa-dé, chi sua xndá'ú-ún añu-de, chaa-ún

chíñú'ún sáni-de-ya. ²⁷Iin chaa ja chíñú'ún níña-de chíñú'ún ndíja-de máá Táa-yo Dios, chaa-ún sá'a-de tiñu yá'a: Koto va'a-de suchí lálú jíin ñá'an viuda nú ío tundó'o káta'an-i. Te koto va'a-de máá-de, náva'a tú kuchá'an-de sá'a ñuyívi.

Sikí tú'un tú kunchaa nuu

2 Ñáni máá-rí, ma kunchaa nuu-ro ní iin ñayivi, chi kákandíja-ró núu máá Jíto'o-yo Jesucristo ja ndíi ncháa-ya. ²Chi nú ja iin chaa iní ve'e nuu kándutútu-ró, te ñú'un xe'e oro nda'a-dé, te ñú'un-de sa'ma lúu, te nú suni ja iin chaa ndá'ú ñú'un-de sa'ma ndá'ú, ³te nú koo jíñú'ún-ró núu cháa ñú'un sa'ma lúu-ún, te nú ka'an-ro jíin-de: Yá'a jungoo-ní chi ío va'a, achi-ro, te nú ka'an-ro jíin cháa ndá'ú-ún: Jían-ní kundí-ro, xí yá'a-ni jungoo-ró chíi silla-ri, achi-ro, ⁴á nasu cháa kájani ñáá iní ni kanduu-ró já súan kánchaa nuu-ro ñayivi náun. ⁵Ñáni máni, chu'un iní-ro tú'un ká'an-ri: Nasu ní kaji Dios chaa ndá'ú iní ñuyívi yá'a, ja ná kúkúká-de jíin tú'un kándíja, te ni'in-dé ta'u-dé iní nuu nuu tá'ú-yá tiñu. Nasu súan ni keyu'u-yá ja kuá'a-ya núu ñayivi maní-yá jíin xí túu. ⁶Ko róó, chi ni ja'a-ró túka nuu cháa ndá'ú. Á nasu kátñin chaa kúká-ún so'o-ró, te á nasu súni chaa-ún káñu'un-de róó ki'in-ro núu justicia, xí túu. ⁷Te nasu máá-de kákuu chaa káka'an ndíva'a sikí sí'ví vá'a ja káinání-ró náun. ⁸Chi nú káskíkuu ndíja-ró tú'un kánúú-gá ká'an ley, natu'un yóso núu tutú i: Kundá'ú iní-ro tá'an-ró, natu'un kúndá'ú iní-ro máá-ró,

áchí. Va'a sá'a-ró nú súan. ⁹Ko nú ncháá nuu-ro ñáyivi, a ni sá'a-ró kuáchi nú súan, te a ni nakuxndfi ley sikí-ro já súan kástíví-ro. ¹⁰Chi cháa stíví ñin-ni tu'un ley, vasa a ni skíkuu ndí'i-de, te ndonda níí ley sikí-dé. Chi nátu'un ni stíví ndí'i-de. ¹¹Chi ni ka'an Dios: Ma kúsíki ncháa tá'an-ró. Te suni máa-yá ni ka'an: Ma ká'ni-ro ndíyi. Bueno, vasa tú ní ísíki ncháa tá'an-ró, ko nú ni ja'ni-ro ndíyi, a ni kuu-ró cháa ni stíví níí ley nú súan. ¹²Súan ka'an-ro, te súan sá'a-ró jíná'an-ró, te sá'a-ró cuenta ja máa-ró kákuu cháa ja kúndaq tiñu-ró sá'a ley ja skáka kuu ndichá-na róo. ¹³Chi ñin cháa, nú tú ní kúndá'ú ini-de tá'an-de, te máa ley juicio, ma kúndá'ú ini-ún-de. Ko tu'un kúndá'ú ini, ni'in-ga kuu vásá ley juicio.

Tu'un kándija jíin tú'un skíkuu

¹⁴Ñani máa-rí jíná'an-ró, nú ká'an ñin cháa ja kándija-de, te nú tú tiñu skíkuu-de jíin, te ndénu ní'in tiñu tu'un kándija-de-ún. Á kuu kaku-de sá'a máa tú'un kándija-ni-de-ún. ¹⁵Te nú ñin ñani-yo xí ñin kua'a-yó jíka té'ndé-i, te nándí'i-i ja kúchaku-i taká kivi, ¹⁶te nú ñin róo ka'an-ro kúni-i: Ma yú'ú-ro, chi ni'in-ro kú'un-ró te kuvixi-ro, te ni'in ná'in-ró kée-ro, achí-ro, te nú tú ní já'a-ró já kánandí'i-i kuchaku-i, te ndénu ní'in tiñu tu'un-ún. ¹⁷Suni súan kuu ñin ñayivi kándija, chi nú tú jíku-i jíin máa tiñu, te a ni jí'i ií máa tú'un kándija-i-ún. ¹⁸Ko sanaa te ka'an ñin-ró: Róo kándija-ró, te ruu jíku-ri jíin tiñu va'a, achí-ro. Núsáá te ná stá'an

máa-ró núu-rí ndasa kándija-ró vasa tú jíku-ró jíin tiñu, te ruu, onde jíin tiñu jíku-ri, te ná stá'an-ri nuu-ro ndasa kándija-ri. ¹⁹A kándija-ró já ñin-ni Dios ío. Bueno sá'a-ró. Suni súan kákandija ja'ú te kákisi-i ja yú'ú. ²⁰Róo, cháa xíní ñáá, stá'an-ri nuu-ro kuní-ro náun. Ñayivi kándija, te nú tú jíku-i jíin tiñu, máni kándija sáni-i. ²¹Táa-yo Abraham, tú ní kéndoo ndaa-de jíin tiñu ni sá'a-de, ná ni soko-dé se'e-de Isaac nuu altar náun. ²²Á tú jiní-ro já tú'un ni kándija-de-ún, ni chindéé tá'an jíin tiñu ni sá'a-de. Te tu'un ni kándija-de-ún ni skíkuu va'a-de onde jíin tiñu ni sá'a-de. ²³Te súan ni skíkuu tu'un ká'an tutu ij: Abraham ni kándija-de nuu Dios, te ja yúan ní chi'i-ya cuenta-de ja á ni kendo ndaa-de, áchí, te ni ñakunání-de amigo Dios. ²⁴Núsáá te a ni kajini-ro já kéndoo ndaa ñin ñayivi jíin tiñu sá'a-i, nasu má ñin-ni ja kándija-i nuu-yá. ²⁵Suni súan jíin Rahab, ña'an tiní ini-ún, ná ni jatá'ú-ña ndájá'a Josué, te ni chu'un-ña-dé inga ichi kája'an-de, á tú ní kéndoo ndaa-ña jíin tiñu ni sá'a-ña-ún. ²⁶Chi nátu'un a ni jí'i yiki kúnu ja tú ñu'un tachí ini, suni súan a ni jí'i tu'un kándija, te nú tú jíku jíin máa tiñu.

Tu'un sikí yáa-yo

3 Ñani máa-rí jíná'an-ró, ma cháa ini kua'a-ro kuu-ró maestro, chi a kajini-ro já yóo, ja kástá'an-yo tú'un, ni'in-ga nandakan-ya cuenta nuu-yo kivi cháa juicio. ²Chi taká-yo, ío tiní tiñu kástíví-yo. Ko nú ñin cháa nú tú stíví-de tiñu jíin tu'un ká'an-de,

chaa a ni ta'u va'a ini kúu-de. Te suni kúndé-de jíin ní máa-de já'nu-de. ³Chi a kájiní-yo já káchu'un-yó freno yu'u caballo náva'a kuandatu-ti nú-yo, te súan já'nu-yo-tí jíin ní máa-tí. ⁴Suni súan barco vasa ná'nu xa'an, te chúndá'á tachí xa'an kuá'an, ko vatu-ni tá'nu nuu jíin iin su'ma lúli sá'a chaa skáka, ndé onde ni kuu ini-de ki'in-de jíin. ⁵Suni súan yaa-yo, chi vasa ja lúli-ni kúu, ko xa'an sátéyí máa. Chi nátu'un kayú iin yuku ká'nu xa'an sá'a iin ñu'un lúli, súan kúu ya'á. ⁶Te yaa-yo kúu nátu'un iin ñu'un. Suni nátu'un iin ñuyívi ñáá kúu yaa kánde ma'ñú táka-ga kuñu-yó, te kúchá'an ní-yó sá'a. Chi infierno ni tuu ñu'un yaa, te yaa-ún túu ñu'un ní ñuyívi yúkú. ⁷Chi taká kiti jíin tísaa, ko jíin kiti ñu'un chji mar, tá'nu-ti te ndúu manso-ti sá'a ñayívi. ⁸Ko ni iin chaa ma kúu ka'nu-de yaa-dé. Chi iin kuñu ñáá ja má kúu ka'nu-de kúu. Te ñu'un chítú nátu'un nducha kuñi-tí ja já'ni ndíyi. ⁹Chi jíin yaa-ún nákana jaa-yó máa Táa-yo Dios, te suni jíin yaa-ún ká'an ndiva'a-yó sikí ñayívi, vasa muestra chji Dios ni kuva'a-i. ¹⁰Ini iin-ni yu'u kenda tu'un va'a jíin tú'un ndiva'a. Nani máa-rí, tú ío va'a ja súan koo. ¹¹Á kana nducha vixí jíin ndúcha uá ini iin-ni nuu sóko náun. ¹²Nani máa-rí, á kuu kuun nde'e oliva xini yúnu mérxexé, xí ndé'e mérxexé xini yúnu uva. Núsáá te suni súan ma kúu kana nducha ú'a jíin ndúcha vixí ini iin-ni sóko.

Tu'un ndichí já vái ichi ándívi

¹³Ja máa-ró jíná'an-ró, ndé iin-de ndichí te ndito xini-dé. Ná káka

kuu va'a-de jíin tínu sá'a-de, ná kuní jíin nú máa-ró, te ná kóo súchí ini-de vasa ndichí-de. ¹⁴Ma stívi-ró tú'un ndaa máa-yá jíin tú'un tú'ún ká'an-ro. Chi nú tu'un kuásún téyí ini jíin tú'un tixín ini ñu'un ini añu-ro, nasu já sávi-xi-ro máa-ró kúu-ún. ¹⁵Te tu'un ndichí modo jian, nasu já kii ichi ándívi kúu, chi tu'un ñuyívi, tu'un yúkú, tu'un kui'na kúu. ¹⁶Chi nuu ío tu'un kuásún ini jíin tixín, yúan ío tu'un sáká nú jíin táka tínu káñáá. ¹⁷Ko tu'un ndichí kii ichi ándívi xnáñúú-gá ndiso tu'un ndoo, yúan-na te júkuiñi tixín sá'a, te suni ndiso tu'un vitá ini, tu'un juku'un yachi ini, tu'un kúndá'ú ini tá'an, tu'un sá'a tínu va'a, tú náku'ndii sikí tá'an, tú ndiso tu'un yóso yú'u. ¹⁸Te máa tínu ja kenda chji tu'un ndaa kúu tu'un vindaa vinené kásá'a ñayívi kánasamani tá'an.

Ma kóo maní-yo jíin ñuyívi

4 Ndenu kaku pleito jíin tixín kásá'a-ró. Á nasu sikí ja ndío ini-ro kúu. Te tu'un yúan kájatá'an ini-ro. ²Kándio ini-ro, ko tú káñava'a-ró. Ja yúan kaja'ni-ro ndíyi. Te kákukuásún ini-ro, ko tú káni'in-ro. Ja yúan kájatá'an-ró te kákutixín-ró. Tú káñava'a-ró chi tú kájikān-ro. ³Kájikān-ro ko tú káni'in-ro, chi ñáa-ni kájikān-ro náva'a sjiíta sáni-ró jíin tú'un kúñi ini-ro. ⁴Ñayívi kájsfki ncháa Dios kákuu-ró. Á tú kájiní-ro já tú'un kúmani jíin ñuyívi kúu tu'un jito u'u tá'an jíin Dios. Chi chaa maní jíin ñuyívi, chaa jito u'u tá'an jíin Dios kúu-de. ⁵Te tu'un ká'an tutu

ii, máa Espíritu ja ncháá iní-yo, ja ní ja'a-ya núu-yo, kúkuíni iní-ya ndasa jíka-yó, áchí. Á kájani iní-ro ja ká'an sáni tu'un-ún náún. ⁶Ko ja'a-ga-ya tú'un luu ío iní-ya núu-yo. Yúan ká'an: Dios, jasú-ya núu cháa vixi, te ja'a-ya tú'un luu ío iní-ya núu cháa vitá iní, áchí. ⁷Kuandatu nuu Dios jíná'an-ró núsáa, kasu nuu kuí'na te kunu koto róó. ⁸Kandita nuu Dios, te máa-yá ná kándita-ya núu-ro núsáa. Róó cháa kásá'a kuachi, nasándoo nda'a-ro, te róó cháa kájani in kájani uu iní-ro, nasándoo añú-ro. ⁹Ná tá'u'u iní-ro. Ná kúkuí'a iní-ro. Te ná ndé'le-ro. Vasa kájaku-ro ko ná ndé'le kó'ó-ró. Vasa kákusi iní-ro ko ná ndúkuí'a iní-ro. ¹⁰Sá'a súchí iní-ro núu Dios, te máa-yá sáñá'nu-ya róó. ¹¹Náni, ma kútuku iní-ro kóto-ró tá'an-ró. Chi cháa kútuku iní-de jíto-de ñani-de, xí nákuẋndíi-de siki ñani-de, cháa-ún kútuku iní-de jíto-de ley, te nákuẋndíi-de siki ley. Ko róó, nú nákuẋndíi-ró siki ley, nasu cháa skíkuu ley kúu-ró, chi in juez kúu-ró nú súan. ¹²Máa in-ni I'a kúu ja ja'a ley. Te máa-yá kuu nama-ya yóó xí xnáa-yá yóó. Te róó, ndé cháa kúu-ró ja nákuẋndíi-ró siki tá'an-ró núsáa. ¹³Róó ñayivi ja káka'an: Vina xí yúchaan te kingoyo-yó núu yúan, te yúan kuxiukú-yó in kuia, te kuaan-yó xikó-yó, te ni'in-yo siki, áchí-ro. Ná kúni ná'in-ró, ¹⁴chi tú kájiní-ro ndasa kuu kivi yúchaan, chi naún ja káxáan kúu vida-ro. Jandaa ja máa yokó-ni kúu, ja in núnúu-ni vai. Yúan-na te nducha-ní ki'in. ¹⁵Ko va'a-ga ná ká'an-ro: Nú kuní máa Jíto'o-yo, te kuchaku-yo te sá'a-yó

yá'a xí sá'a-yó yúan, achi-ro. ¹⁶Ko vina, chi máni kásavixi-ro máa-ró, ja kásatéyí-ró máa-ró. Te tiñu ñáa kúu nú suán sáavixi-yo máa-yó. ¹⁷Te nú ndé ñayivi jiní-i modo sá'a-i tiñu va'a, te nú tú skíkuu-i, te kuachi-kúu nú súan.

Siki cháa kúka

5 Ko róó cháa kúka jíná'an-ró, ná ndé'le-ro te ná kana jík'ó-ró, chi kii tundó'o siki-ro. ²Chi ndatiñu kúka ñava'a-ró, a ni kate'yu. Te a ni yaji tíkixin sá'ma-ro. ³Te oro jíin plata káñava'a-ró, a ni jita ni kana si'in yóó. Te si'in yóó-ún, nátu'un kani ndaa tu'un siki-ro, te kaji kúñu-ró nátu'un sá'a ñu'un. Chi a ni kaya máa-ró yaji-ro ndasa kuu-ró kivi ndí'i-na. ⁴Ni ka'io sava cháa kájanu trigo-ro, te tú ní kácha'u-ró-de. Vina te nátu'un kana kó'ó máa yá'u-de-ún. Te máa Tatá Dios, I'a xíin táka ndajá'a, suni jini so'o-ya ja kákana jaa máa cháa kájanu-ún. ⁵A ni kaichaku kúka-ró iní ñuyivi yá'a. Te ni kasá'a-ró táka tiñu ni kakaní iní-ro, te ni jito ñúkuún-ró máa-ró vasa kivi-ún ní ji'i kua'a ñayivi. ⁶Ni kanakuxndíi-ró siki cháa va'a, te ni kaja'ni-ro-dé. Ko máa-de tú jasú-de nuu-ro.

Jíin paciencia kundatu-yó ncháa-ya

⁷Náni, núsáa te ná kundatu-ró jíin paciencia onde kivi ncháa máa Jíto'o-yo. Nde'é-ró ndasa jíin paciencia ndatu cháa jíto onde ná cháa sau ñá'an jíin saú kuéé, te ni'in-dé nuní lúu ja'a ñu'un. ⁸Suni súan koo-ró paciencia jíná'an-ró, te ná kuíni ni'in-ró jíin iní jíin añú-ro, chi kuakuyani nchaá máa

Jító'o-yo. ⁹Ñáni jíná'an-ró, ma kútuku iní-ro kóto-ró tá'an-ró, náva'a ma nákuɣndíi-ya sikí-ro. Chì máá I'a sánda kuachi-yó, nátu'un a kándii-ya yúx'é. ¹⁰Ñáni máá-rí jíná'an-ró, ná skuá'a-ró ndasa ni kasá'a cháa ni kajani tu'un máá Tatá Dios onde sáá, chi vasa ni kando'o-de ko ni ka'io paciencia-de. ¹¹Vina káka'an-yo já xáan ndatu ñayivi káandéé iní. A ni kajini tu'un-ró ndasa ni jandéé iní Job, te suni a kájiní-ro ndasa kenda taká tiñu kuni máá Jító'o-yo, chi xaan ndá'ú iní-ya yóo te va'a iní-ya jíin-yó. ¹²Ñáni máá-rí, kánúú-gá ja má chísó tú'un téyíí-ró, ni tu'un andíví, ni tu'un ñuyívi, ni inga tu'un ma ká'an téyíí-ró. Chì nú ka'an-ro tú'un kuu, te máni tu'un kuu-ún ka'an-ro. Te nú ka'an-ro tú'un túu, te máni tú'un túu-ún ka'an-ro, náva'a tú nakuxndíi-ya sikí-ro.

Tu'un kakan ta'u já'a tá'an

¹³Á ío ñin róo ja ndó'o. Ná kakán ta'u-ro núsáá. Á ío ñin róo ja kúsii iní. Ná káta-ró ñin yaq ii núsáá. ¹⁴Á ío ñin róo ja kú'u. Va'a-ga ná

kána-ró xiní cháa kákuu nuu iní tiku'ni. Te ná kakán ta'u-dé ja'a cháa kú'u-ún. Te jíin sí'ví máá Jító'o-yo, ná chí'i-de aceite cháa-ún. ¹⁵Te nú kákandíja-de hora kájikan ta'u-dé, te nduva'a cháa kú'u-ún, chí máá Jító'o-yo, nasáva'a-ya-dé. Te nú kuachi ndíso-de, te koo tuká'nu iní nuu kuáchi-de. ¹⁶Ja yúán ná nákaní ndaa-ro kuáchi-ró núu tá'an-ró, te kakan ta'u-ro já'a tá'an-ró náva'a ná nduva'a-ró. Chì ñin cháa va'a nú kakan ta'u-dé, te kuu sá'a-de kua'a tiñu ñá'nu jíin tú'un jikán ta'u-dé. ¹⁷Chì Elías, suni nátu'un ká'io-yó vina súan ni kaa-de onde sáá. Te ni jikan ta'u-dé ja má kúun sau, te tú ní kúun-cha núu ñú'un yá'a uní kuia iñu yoo. ¹⁸Te inga jínu ni jikan ta'u-dé. Te ni ndii sau íchi ándíví. Te ni nana tuku taká ndatíñu nuu ñú'un yá'a. ¹⁹Ñáni jíná'an-ró, te nú ñin róo ni kenda-ró íchi ndáa, te inga-ro ná náchu'un íchi tá'an-ró, ²⁰yúan-na te kuni-ro já nú ñin róo ni nachu'un íchi-ró cháa ni kivi kuachi, a ni nama-ró ñin cháa kuu, te suni kasu-ro núu kuá'a kuáchi nú súan.